

Makrokonkurransen 2021

Nullrente-regime og bærekraft

Elever i videregående skole inviteres til å delta i konkurransen om å bli landets beste elever i makroøkonomisk analyse. Konkurransen er åpen for alle elever med interesse for samfunnsøkonomi i VG2 og VG3 eller tilsvarende. Innleveringsfrist: 18. mai 2021

I Makrokonkurransen 2021 kan du velge mellom to oppgaver. Hensikten er at elevene skal bruke teori fra samfunnsøkonomi til å diskutere dagsaktuelle praktiske problemstillinger. Tema for årets oppgaver er knyttet til dagens nullrente situasjon og bærekraftig utvikling.

De siste årene har fokuset på bærekraft økt kraftig. Flere selskaper rapporter årlige bærekraftsregnskap, bærekraftige prosjekter og grønne selskaper er attraktive investeringsobjekter. Verden og Norge har fortsatt mye arbeid som gjenstår for å kunne innfri Parisavtalens mål og FNs bærekraftsmål.

Norge står i dag i en helt spesiell situasjon. Vi opplever for første gang en styringsrente på 0 prosent og vi befinner oss midt i en pandemi som påvirker alle verdens land. Pandemien påvirker hverdagen slik vi kjenner den, og det er en ny normal som venter oss ved pandemiens ende. Dette vil også påvirke hvordan vi skal jobbe med bærekraftig utvikling fremover.

Besvarelsene vil bli vurdert av noen av landets ledende makroøkonomer. De tre beste oppgavene vil premieres. Premieutdelingen skjer digitalt i uke 25. Det er derfor viktig å oppgi riktig kontaktinformasjon slik at vi får tak i vinnerne i mai/juni.

Oppgave 1

Pengepolitikk: Null-rente regime

«Slik vi nå vurderer utsiktene og risikobildet, vil styringsrenten mest sannsynlig bli liggende på dagens nivå en god stund fremover», sier sentralbanksjef Øystein Olsen (Norges Bank, 2021).

«Etter flere måneder med oppgang i norsk økonomi, falt aktiviteten igjen mot slutten av fjoråret. Boligprisene har steget videre. Gjeninnhenting i økonomien bremses nå av den økte smitten og strengere smittevern. Samtidig har vaksineringsen kommet godt i gang, og den økonomiske veksten ventes å ta seg opp utover i 2021», sier Norges Bank etter rentebeslutningen 21. januar 2021.

Sist gang Norge hadde et lignende lavt rentenivå var fra 2016-2018 da styringsrenten var på 0,5 prosent, med bakgrunn i oljekrisen i 2014. I perioden 2018-2020 har styringsrenten blitt hevet til 1,5 prosent. Den 12. mars innkalte Norges Bank komité for pengepolitikk og finansiell stabilitet til ekstraordinært møte som endte med en reduksjon med 0,5 prosentenheter til 1 prosent. Den 7. mai ble renten redusert til 0 prosent og siden ligget på det dette nivået.

Norges Banks komité for pengepolitikk og finansiell stabilitet sin vurdering er at «det kraftige økonomiske tilbakeslaget og stor usikkerhet om den videre utviklingen tilsier at renten holdes i ro til det er klare tegn til at forholdene i økonomien normaliseres» (Norges Bank, 2021).

Styringsrenten har i første omgang påvirkning på rentene mellom bankene og rentenivået (markedsrenten) de tilbyr ved innskudd og utlån. Dette gir et utslag på prisene på verdipapirer, boligprisene, etterspørsel etter lån, forbruk, investeringer og kronekursen. Styringsrenten er derfor et svært viktig virkemiddel for Norges Bank for å kunne påvirke norsk økonomi.

Oppgavetekst

Forklar nullrente, og hvilke effekter nullrente har på økonomien? Hvilke positive og negative effekter har nullrente i dagens situasjon? Hvilken effekter vil en potensiell renteøkning i 2021 kunne forårsake for Norge med tanke på dagens situasjon?

Til inspirasjon

<https://www.norges-bank.no/tema/pengepolitikk/Rentemoter/2021/januar-2021/?tab=113164>

https://www.norgesbank.no/contentassets/7f54db78676a4e959efabb0233ea1665/ppr_420.pdf?v=12/17/2020131040&ft=.pdf

<https://www.norges-bank.no/tema/pengepolitikk/>

<https://www.norges-bank.no/>

Oppgave 2

Bærekraft og Parisavtalen

Pandemien har hatt og kommer til å ha store økonomiske konsekvenser for alle verdens land. Store økonomier har vært nedstengte, prosjekter har blitt satt på pause eller usatt, stater går i underskudd og statsgjelden øker hos flere land. Bruttonasjonalprodukt (BNP) for Fastlands-Norge falt 2,5 prosent i løpet av 2020. BNP hos Norges handelspartnere falt i løpet av 2020 med 5 prosent.

Samtidig stiger gjennomsnittstemperaturen i verden. Klimaendringene skaper en rekke negative konsekvenser som hetebølger, stormer, større risiko for ekstremvær og oversvømmelse. I 2015 ble FNs medlemsland enige om å begrense klimaendringene gjennom Parisavtalen. Formålet med avtalen er å styrke den globale responsen mot klimaendringene.

I tillegg til Parisavtalen, har FN utarbeidet bærekraftsmålene. Dette er en felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030.

Verden trenger omstilling om vi skal nå Parisavtalens mål og FNs bærekraftsmål. Denne omstillingen er en utfordrende og kompleks oppgave. I tillegg påvirkes den nå også av koronaviruset.

Oppgavetekst

Drøft hva bærekraftig utvikling er. Hvilke utfordringer er knyttet til de internasjonale avtaler som Paris-avtalen og Agenda 2030 og hvordan kan vi løse disse? Hva er de største hindringene Norge står ovenfor i arbeidet mot å innfri kravene i Paris-avtalen og Agenda 2030?

Til inspirasjon

<https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

<https://www.fn.no/om-fn/avtaler/miljoe-og-klima/parisavtalen>

Reglene er som følger

- Analysen kan skrives alene eller sammen med inntil to andre med maksimalt tre elever per lag.
- Dersom to eller flere skriver sammen, må alle sitt navn står på innlevert oppgave.
- Du kan velge å skrive enten oppgave 1 eller 2.
- Grunnet korona-situasjonen og at vi er kommet så sent på året, må besvarelsene være kortere enn tidligere år. I tillegg ønsker vi at lærer sender inn besvarelsene, inntil 5 fra hver klasse.
- **Analysen bør være på mellom 1 000–2 000 ord, som er noe kortere enn foregående år.** Dette betyr at oppgaver med eksempelvis 3 000 ord ikke vil bli vurdert av AksjeNorge, men ikke vær redd for at du kommer litt over de 2 000 ordene. Vi søker etter kvalitet (bra budskap) fremfor kvantitet (for mange ord).
- Tabeller, grafer og illustrasjoner kommer i tillegg. Disse må være relevante og spesifikt omtales i analysen.
- Kildehenvisninger må brukes særlig ved direkte sitat og når figurer og bilder brukes.
- Vennligst inkluder dette i innleveringen din: navn, klassetrinn, skolenavn, navnet på lærer, e-postadresse og mobilnummer. Dersom det er flere i gruppen din, trenger vi også navnet på disse personene og deres e-postadresser.
- Oppgaven sendes i PDF-format.
- Oppgavene sendes (helst fra lærer) til makro@aksjenorge.no senest 18. mai kl. 17:00, men send gjerne tidligere.

Hva er en god oppgave?

En god makroøkonomisk analyse bruker teori på en praktisk og forståelig måte i beskrivelsen av de forhold oppgaven omhandler. Viktigst av alt er at den ikke bare beskriver en enkeltstående hendelse og ett enkelt tema. Den vil derimot knytte ulike temaer opp mot hverandre. I tillegg til å få fram hvordan ulike forhold og hendelser får ringvirkninger til ulike deler av økonomien.

Ta utgangspunkt i at leseren ikke har kunnskap om temaet fra før av og bruk gjerne eksempler fra både samfunn og næringsliv.

Oppgavetekstene og inspirasjonskildene som følger tar med noen relevante emner, men er ikke ment å avgrense oppgaven. Du har i stor grad frihet til å trekke inn temaer du synes er spesielt interessante eller aktuelle og se bort ifra det du synes er mindre interessant.

Kontakt

AksjeNorge vil legge ut saker og oppdateringer under hele konkurranseperioden. Vi kommer også til å informere om sensur, jury, vinnere og premieutdeling via nyhetsbrev, e-post og nettsidene våre. [Meld deg på her](#), så får du varsel med en gang det kommer en ny sak.

Har du andre spørsmål, ikke nøl med å ta kontakt med oss på makro@aksjenorge.no.

Lykke til!

